

การใช้ลิฟต์อย่างถูกวิธีและการช่วยเหลือผู้โดยสารขณะเกิดเหตุฉุกเฉิน

จากเมื่อวันพุธที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๙ คณะฯ ได้ส่งผมไปอบรม โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การใช้ลิฟต์อย่างไรให้ปลอดภัย และการช่วยเหลือผู้โดยสารขณะเกิดเหตุฉุกเฉิน จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณลาดกระบัง ณ ห้องประชุม ๗๐๑ อาคารกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เลยอยากจะนำความรู้ที่ได้มาถ่ายทอดให้กับทุกคนที่ใช้ลิฟต์ เอาเป็นว่า อ้างลิฟต์ของคุณฯเลยนะครับ จะได้เห็นภาพชัดๆ

คุณปลอดภัยแน่ถ้าใช้ลิฟต์ ตึกเจ้าคุณทหาร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

ข้อมูลเบื้องต้นที่ทุกคนต้องรู้ ลิฟต์ของ คณะเทคโนโลยีการเกษตร ตึกเจ้าคุณทหาร มีอยู่ ๖ ตัว

ลิฟต์ A1 อยู่ตรง"โซนเอ" ซึ่งมี ๔ ชั้น

เป็นลิฟต์ตัวเดียว บรรทุกผู้โดยสารได้ น้ำหนักไม่เกิน ๑,๑๕๐ กิโลกรัม เปิดให้บริการ ตั้งแต่เวลา ๗.๐๐ น. - ๑๘.๐๐ น.
วันทำการ และวันหยุด

ลิฟต์ B1 B2 อยู่ตรงโซน"บี" ซึ่งมี ๕ ชั้น

เป็นลิฟต์คู่ บรรทุกผู้โดยสารได้ น้ำหนักไม่เกิน ๑,๑๕๐ กิโลกรัม เปิดให้บริการวันละ ๑ ตัวสลับกัน ตั้งแต่เวลา ๗.๐๐ น.
- ๑๘.๐๐ น. เฉพาะวันทำการ

ลิฟต์ C1 อยู่ตรง"โซนซี" ซึ่งมี ๔ ชั้น

เป็นลิฟต์ตัวเดียว บรรทุกผู้โดยสารได้ น้ำหนักไม่เกิน ๑,๑๕๐ กิโลกรัม เปิดให้ใช้บริการ ตั้งแต่เวลา ๗.๐๐ น. - ๑๘.๐๐ น.
วันทำการ และวันหยุด

ลิฟต์ D1 D2 อยู่ตรงโซน"ดี" ซึ่งมี ๕ ชั้น

เป็นลิฟต์คู่ บรรทุกผู้โดยสารได้ น้ำหนักไม่เกิน ๑,๑๕๐ กิโลกรัม เปิดให้ใช้บริการวันละ ๑ ตัวสลับกัน ตั้งแต่เวลา ๗.๐๐ น.
- ๑๘.๐๐ น. เฉพาะวันทำการ

รักษาทำความสะอาดโดยช่างจากบริษัทตั้งแต่มีการติดตั้งเราได้ทำการบำรุงเป็นประจำทุกเดือน ผมจึงมั่นใจได้โดยที่คุณปลอดภัยแน่ถ้าใช้ลิฟต์ ตึกเจ้าคุณทหาร คณะเทคโนโลยีการเกษตร แต่เพื่อความไม่ประมาท เรามาเรียนรู้เรื่องลิฟต์กันเถอะครับ

ถ้ามีคนใช้ ลิฟต์ของตึกเจ้าคุณทหาร คณะเทคโนโลยีการเกษตร แล้วเกิดไฟฟ้าดับจะทำอย่างไร? บางคนตกใจร้องโวยวาย เราก็ห้ามไม่ได้เพราะความตกใจกลัว ผมจะบอกให้ นะครับ

๑.ถ้าใช้ลิฟต์แล้วเกิดไฟฟ้าดับ ลิฟต์จะวิ่งมาขึ้นที่ใกล้ที่สุด แล้วจะเปิดประตูให้ผู้โดยสารออกอย่างปลอดภัยแล้วจะปิดประตูโดยอัตโนมัติเพราะลิฟต์ของเรามีระบบ Safty Drive และภายในตู้ลิฟต์จะมีแสงสว่างเพราะมีแบตเตอรี่สำรองติดตั้งไว้อยู่บนห้องเครื่องแต่ถ้าไม่เป็นไปตามนั้นก็อย่าตกใจ

๒.ให้กดปุ่มสัญญาณ EMERGENCY CALL ที่อยู่ตรงแผงกดภายในตู้ลิฟต์ขอความช่วยเหลือเมื่อกดแล้วจะมีเสียง BUZZER ดังเป็นอันว่าผมและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยหรือยามรักษาการณ์กับฝ่ายอาคารสถานที่ต้องเข้าช่วยเหลือแน่นอน โทรศัพท์จะอยู่ตรงเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย โดยยกหูพูดคุยกับคนที่อยู่ในลิฟต์ แต่ทุกครั้งทีไฟฟ้าดับผมจะวิ่งไปที่ลิฟต์ทุกครั้งอยู่แล้ว

แผงกดภายในตู้ลิฟต์ ของตึกเจ้าคุณทหาร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

๓. ผู้ที่อยู่ในลิฟต์ต้องให้ข้อมูลกับผู้ที่จะช่วยเหลือ เช่น มีผู้ติดอยู่ที่คน ลิฟต์กำลังจะขึ้นหรือลงจากชั้นไหนไปชั้นไหนและในทางกลับกันเจ้าหน้าที่ที่ช่วยเหลือต้องคอยพูดปลอบและแนะนำแก่ผู้ติดค้างอยู่ในลิฟต์

๔. เจ้าหน้าที่ที่ทำการช่วยเหลือต้องนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์อย่างรวดเร็วเพื่อที่จะได้รู้ว่าตู้โดยสารน่าจะอยู่ชั้นใด น่าจะไขไขเพื่อดูว่าลิฟต์จอดตรงชั้นหรือไม่ ถ้าตรงกับชั้นใดชั้นหนึ่งก็นำผู้โดยสารออกมาได้เลย แต่ถ้าไม่ตรงชั้นหรืออยู่ระหว่างชั้นเจ้าหน้าที่ที่ทำการช่วยเหลือจะต้องขึ้นไปช่วยเหลือบนห้องเครื่อง

๕. บนห้องเครื่อง เฉพาะผู้ที่มีความรู้ในการช่วยเหลือเท่านั้น

๕.๑ ปิดเมนไฟฟ้า (เบรกเกอร์)

๕.๒ นำเครื่องมือปลดเบรก Release Lever

ควรอ่าน ขั้นตอน ข้อควรระวังในการใช้งานเบรก ป้ายที่ติดอยู่ตรงตู้เหล็ก

๕.๓ ทำการปลดล๊อคเบรก

๕.๔ ปลดล๊อคเบรก จนกว่าลิฟต์จอดตรงชั้น ให้ดูจากแถบลาดสลิงสีแดง ให้ตรงกันลูกศรสีแดง แสดงว่าตู้โดยสารจอดตรงชั้นแล้ว

๕.๕ ตรวจสอบลิฟต์ค้างอยู่ชั้นไหน นำกุญแจ มาเปิดประตูออก

ประตูลิฟต์ จะมี ๒ ชั้น มีชั้นนอกและชั้นใน ถ้าลิฟต์จอดตรงชั้น ประตูลิฟต์ ชั้นนอกและชั้นในจะอยู่ตรงกัน พอเราเอามือ
ง้างประตูลิฟต์ออก ประตูลิฟต์ ทั้งชั้นนอกและชั้นใน จะเปิดพร้อมกัน

ก่อนจะง้างประตูลิฟต์ควรยืนให้มั่นคง จะได้ไม่ล้มลง หรือพลัดตกลงไปในช่องลิฟต์ ถ้าลิฟต์จอดไม่ตรงชั้น ประตูลิฟต์
ชั้นนอกและชั้นใน จะไม่ตรงกัน ต้องง้างประตูลิฟต์ชั้นนอกออกก่อน แล้วถึงจะง้างประตูลิฟต์ชั้นในได้

๑. ลิฟต์ติดค้าง เสมอ หรือใกล้เคียงกับระดับชั้น
๒. ลิฟต์ติดค้าง สูง หรือต่ำกว่าระดับชั้นไม่เกิน ๓ ฟุต (๙๑๔ มม.)
๓. ลิฟต์ติดค้าง สูง หรือต่ำกว่าระดับชั้นมากกว่า ๓ ฟุต (๙๑๔ มม.)

๑. ขั้นตอนการช่วยเหลือกรณีลิฟต์ติดค้าง เสมอ หรือใกล้เคียงกับระดับชั้น

- ๑.๑ ทำการปิด MAIN BREAKER เพื่อตัดระบบไฟฟ้าที่จ่ายให้กับลิฟต์ เพื่อความปลอดภัยในขณะที่ทำการช่วยเหลือ
- ๑.๒ ในกรณีนี้ลิฟต์บางยี่ห้อ สามารถเปิดประตูด้วยมือได้เลย หากเปิดไม่ได้ต้องใช้กุญแจฉุกเฉินไขประตูบานนอกแล้วใช้มีดดันประตูออก ในกรณีนี้เมื่อดันเปิดประตู จะสามารถเปิดได้ทั้งประตูหน้าชั้นและประตูในลิฟต์ออกได้พร้อมกัน ซึ่งจะต้องใช้แรงในการเปิดมากพอสมควร
- ๑.๓ เมื่อเปิดประตูลิฟต์ออกเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้โดยสารทยอยออกจากลิฟต์โดยคอยเตือนผู้โดยสาร ให้ระวังกรณีพื้นลิฟต์ไม่สม่ำเสมอเพราะอาจจะเกิดอันตรายเนื่องจากการสะดุดทำให้หกล้มได้

๒. ขั้นตอนการช่วยเหลือกรณีลิฟต์ติดค้างสูง หรือต่ำกว่าระดับชั้นไม่เกิน ๓ ฟุต (๙๑๔ มม.)

- ๒.๑ ทำการปิด MAIN BREAKER เพื่อตัดระบบไฟฟ้าที่จ่ายให้กับลิฟต์ เพื่อความปลอดภัยในขณะที่ทำการช่วยเหลือ
- ๒.๒ ใช้กุญแจฉุกเฉินไขประตูบานนอก ของชั้นที่ใกล้กับลิฟต์มากที่สุด ในกรณีนี้จะเปิดออกเฉพาะประตูบานนอกอย่างเดียว
- ๒.๓ ใช้มีดผลักเปิดประตูบานใน (ซึ่งบางยี่ห้อสามารถผลักเปิดได้เลย บางยี่ห้อต้องทำการหมุนที่สายพานของชุดควบคุมการปิด-เปิด ประตู)
- ๒.๔ เมื่อประตูเปิดออกเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้ทำการช่วยเหลือคนหนึ่งเข้าไปในลิฟต์ เพื่อคอยแนะนำ และช่วยเหลือผู้โดยสาร
- ๒.๕ ในการช่วยนำผู้โดยสารออกจากลิฟต์ ในกรณีนี้จะต้องมีบันได หรือเก้าอี้เพื่อให้ผู้โดยสารขึ้นหรือลงอย่างสะดวกและปลอดภัย

* ในกรณีตัวลิฟต์ติดค้าง สูงกว่าชั้นจะต้องมีอุปกรณ์สำหรับกันที่หน้าชั้นลิฟต์ เพื่อกันบันไดหรือเก้าอี้เลื่อนไกล ในขณะที่ผู้โดยสารก้าวลงมา

๓. ขั้นตอนการช่วยเหลือกรณีลิฟต์ติดค้างสูง หรือต่ำกว่าระดับชั้นมากกว่า ๓ ฟุต (๙๑๔ มม.) การช่วยเหลือทำได้ ๒ กรณีคือ
- ๓.๑ กรณีที่สามารถหมุนลิฟต์ให้เคลื่อนที่ได้ ซึ่งลิฟต์ทุกเครื่องจะสามารถทำการหมุนได้โดยใช้ อุปกรณ์สำหรับเปิดเบรกแล้ว ใช้มือหมุนเพื่อให้ตัวลิฟต์ไถลขึ้นที่จะทำการช่วยเหลือมากที่สุดการปฏิบัติมีดังนี้
- » ทำการเปิด MAIN BREAKER เพื่อตัดระบบไฟฟ้าที่จ่ายให้ลิฟต์ เพื่อความปลอดภัยในขณะที่ทำการช่วยเหลือ
  - » ผู้ให้ความช่วยเหลือต้องขึ้นยังห้องเครื่องในขณะที่ก่อนขึ้นไปยังห้องเครื่อง ให้สอบถามตำแหน่งหรือหาตำแหน่งว่าลิฟต์ค้าง อยู่ระหว่างชั้นใดและตรวจสอบให้แน่ใจว่าประตูหน้าชั้นถูกปิดสนิททุกชั้น
  - » ใช้อุปกรณ์สำหรับปลดเบรกที่เครื่องจักรขับเคลื่อนลิฟต์(แต่ละยี่ห้อจะไม่เหมือนกัน) ในขั้นตอนนี้ให้ระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะว่าเมื่อเบรกโดนปลดลิฟต์อาจจะเคลื่อนที่เองได้โดยไม่ต้องหมุน (ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้โดยสารที่ติดค้างอยู่ในลิฟต์)
  - » ในขณะที่ปลดเบรกออก หากลิฟต์สามารถ เคลื่อนที่ได้ ให้บังคับการเคลื่อนที่ของลิฟต์ช้าๆโดยการบังคับที่เบรกให้ปล่อยๆจนกระทั่งตำแหน่งของตัวลิฟต์เคลื่อนไปในตำแหน่งที่ไถลหรือเสมอขึ้น ในกรณีที่ปลดเบรกแล้วลิฟต์ไม่สามารถเคลื่อนที่ได้ ให้ใช้มือหมุนที่งานหมุน (ปกติจะอยู่ที่เครื่องจักรขับเคลื่อนลิฟต์) โดยบังคับให้ลิฟต์เคลื่อนตัวอย่างช้าๆจนอยู่ในตำแหน่งไถลหรือเสมอขึ้นให้ทำการช่วยเหลือผู้โดยสารตามขั้นตอน และวิธีการเหมือนกันกับกรณีลิฟต์ติดค้างเสมอหรือไถลเคียงกับระดับชั้น

ข้อควรระวัง!!

การช่วยเหลือในกรณีนี้ ในขณะที่ทำการหมุนลิฟต์ต้องแจ้งให้ผู้โดยสารที่ติดค้างทราบอยู่ตลอดเวลาและผู้ทำการช่วยเหลือต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ ในขณะที่ทำการหมุนลิฟต์เพราะอาจจะได้รับอันตราย หรืออุปกรณ์อาจชำรุดเสียหายได้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ เหล่านี้ควรได้รับการฝึกฝน และทำความเข้าใจขั้นตอนปฏิบัติอย่างถูกต้อง

- ๓.๒ กรณีที่ไม่สามารถหมุนลิฟต์ให้เคลื่อนที่ได้ ซึ่งอาจจะเนื่องจากเครื่องจักรขับเคลื่อนลิฟต์ชำรุดหรือเบรกฉุกเฉินทำงาน ในการช่วยเหลือผู้โดยสารที่ติดค้างให้ปฏิบัติดังนี้..
- » ทำการปิด MAIN BREAKER เพื่อตัดระบบไฟฟ้าที่จ่ายให้กับลิฟต์ เพื่อความปลอดภัยในขณะที่ทำการช่วยเหลือ
  - » ใช้กุญแจฉุกเฉินไขประตูบานนอกชั้นที่ไถล กับตำแหน่งที่ลิฟต์ค้าง
  - » ใช้บันไดวางจากตำแหน่งหน้าชั้นลงบนหลังคาลิฟต์ ผู้ทำการช่วยเหลือจะต้องอยู่ในชุดที่ รัดกุม และใช้เข็มขัดนิรภัย
  - » เปิดประตูฉุกเฉินจากบนหลังคาลิฟต์ แล้วนำบันไดอีกชุดหนึ่ง พาดลงไปในตัวลิฟต์พร้อมกับผู้ทำการช่วยเหลือเข้าไปในตัวลิฟต์ ทางประตูฉุกเฉิน ในขณะที่เจ้าหน้าที่อีกคนยังคงอยู่บนหลังคาลิฟต์
  - » เจ้าหน้าที่ที่เข้าไปในตัวลิฟต์จะต้องให้คำแนะนำ และช่วยเหลือให้ผู้โดยสารใช้บันไดขึ้นไปยังประตูฉุกเฉินในขณะที่เจ้าหน้าที่ ที่อยู่บนหลังคาลิฟต์คอยช่วยเหลือเมื่อผู้โดยสาร ออกจากประตูฉุกเฉิน และอยู่บนหลังคาลิฟต์
  - » เจ้าหน้าที่บนหลังคาลิฟต์ ช่วยเหลือให้ผู้โดยสาร ใช้บันไดอีกตัวขึ้นจากหลังคาลิฟต์ เพื่อออกไปยังประตูหน้าชั้น ที่เปิดไว้ โดยต้องมีเจ้าหน้าที่อีกคนคอยช่วยเหลืออยู่

* ในกรณีนี้ผู้ทำการช่วยเหลือต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะอาจเกิดอันตราย กรณีพลาดตกลงในช่องบ่อลิฟต์ได้ ทุกครั้งที่ปฏิบัติ ทั้งผู้โดยสารและผู้ช่วยเหลือต้องใช้เข็มขัดนิรภัย อย่างไรก็ตามในกรณีนี้อาจจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้น้อย แต่ก็มีโอกาสเป็นไปได้

นี่ก็เป็นการช่วยเหลือเบื้องต้นซึ่งผมคิดว่าผู้ใช้ลิฟต์ควรมีความรู้ในเรื่องของวิธีการช่วยเหลือด้วยก็จะดีและปลอดภัยครับ
คราวหน้าผมจะนำสาระดีๆเกี่ยวกับลิฟต์มาฝากนะครับ

นายทศพล เปลี่ยนประเสริฐ